

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

A ante O

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](#)

locis, ubi plurimis proficere & valere possent, ut ab imperatore equites, pedes, levissima armatura, sic ab illo in maxime opportunitate orationis partibus, colloquabatur. Erat memoria summa, nulla meditationis suspicio, imparatus semper aggredi ad dicendum videbatur sed ita erat paratus, ut judices illo dicebant nonnunquam viderentur non satis parati ad cavadum fuisse. Verba ipsa non illa quidem elegantissimo fuerunt sermoni: itaque diligentie loquendi laude caruit: neque tamen est admodum inquit loquutus: intercessus est à Mariana factione, una cum pluribus aliis clarissimis civibus, quorum capita in nostris pendebat. ¶ Huius filii M. & C. Antonii fuere: quorum M. Antonius gratia Cottæ Consul, Cethegi factione in Senatu curationem rei frumentariae & totius ore maritimæ nactus, Siciliam & provincias omnes depopulatus est. Et ad postrem inferens Cretensis bellum, ibi morbo intentit. Hunc Salutius ait: perdebat pecunie genitum, & vacuu à cuius, nisi instantibus. Autor Pæd. ¶ C. Antonius, alter Oratoris filius, multos in Achaea spoliavist, nactus de exercitu Syllano equitum turmas: quo nomine à Græcis tractus est in ius ad M. Lucullum prætorem, qui jus inter peregrinos dicebat. Egit pro Græcis Caesar, etiam tum adolescentulus: & quam Lucius id, quod Græci postulabant, decrevisset, appellavit Tribunos: iuravit, se idcirco ejusrate, quod ex quo jure utri non posset. Hunc Antonium Gellius & Lentulus Censores, sexenio post petitionem Consulatus, senatu moverunt: causaq subtencperant, quod locis dimisisset, quod judicium recusasset, quod properans alieni magnitudinem praedia mactipasseret, bonaque sua in potestate non haberet. Pedianus. Hunc item Cicero, in Verr. vocat in exercitu Syllano prædonem, in introitu gladiatorem, in victoria qua diutigarium. Nam inter eos fuit, qui iussu Sylla in Circensibus, quos ipse post victoriam fecit, quadrigas agitaverunt. Hic cum Cicero Consul fuit: eiq, maxime et adversarius, ut qui Catilinæ coniurationi faceret. Placatus ab eo demum pactione provincie, recteq, de Republica sentire perficiens est. ¶ M. Antonius, Oratoris filio, tres filii fuerunt, M. L. & C. quoru M. Antonius postea Triumvir, causa & fax totius bell civilis exiit. Nam quum esset Tribunus plebis, Caesar q, partibus in civitate tuendis sece imparem videret, una cum C. Curione (qui & ipse Tribunus plebis erat) conducto vehiculo, habituq, maxime miserabilis, in Galliam ad Cælarem profugit, eumque adhuc hærensem, ad bellum sine mora suscipendum inflammavit. Caesarum quod occidit laudavit pro solitariis stemq, eius sanguinolentam ostendens, & testam eum recipiens, quo ille l'op. Romano drach. 75, vitium legaverat, perfecit ut percussores ob metum ab urbe profugerent. Deinde quum D. Brutus Mutinae obficeret, horante Cicero, à Senatu hostis judicatus est: & ab Hircio & Panæ Consulibus, & Octavio adhuc adolescentulo, ingenti prælio superatus. Post hæc Triumviratus fæderare inter eum & Lepidum ac Cæsarem iusto, Brutum & Cassium in Macedonia apud Philippos superavit. Quo bello confecto, Octavius valetudinis causa Romanam rediit: Antonius in Græciam. Aliamq, profectus honore quaquarens proficiscetur, ingeni ei exceptus. Quam illi Oriens, Augusto Occidens, Lepido Africas obiugit, multis per Orientem reges & tetrarchas debellavit. Inter quos Antigonum Iudeorum regem secari percussit: quod autem Regum nulli cõtigit. Captus amore Cleopatrae, multa ipsius gratia nefanda admisit, eiq, regna multa cõcessit in Syria: Fulviam uxorem statim initio Triumviratus repudiavit, ac Octavianum Augustum forosum duxit: quam & ipsam deinde ob Cleopatram contemptu. Ad bellum Parthicum Vætidium legatum missi, qui intercessu Pacoro, regis filio, ab Antonio missus Romam, triumphavit. Inde Cleopatra in Aegyptum remissa, per Armeniâ, Arabiamq, profectus, copias undiq, contraxit. Cum Phraate Medorum rege prælio congregatis, ac vicit eum usq, ad Araxam fluvium, pene sequitus est. Dein in Armeniam reversus, ejus regem in triumphum Alexandriam duxit. Repudiata igitur Octavia, causa fuit inter eum & Octavianum affectionis. Quo quum postremo ad Atticum navaliter congregiens, superatus est: Alexandriamq, configiens, atq, ibidem ab eodem obsefus, gladio spicere oculib, anno xix. LVI. Hujus virtus illud in primis admirabile dicitur, quod in orio luxuriosissimus, in negotio laboriosissimus fuit. Nec ob res male gestas, quicquid de solita voluptate remisit. Hæc ex Plutarcho. ¶ L. Antonius Triumvir frater, apud Perusiam ab Octavio obsecfus, fameq, adactus, venit in deditionem cum CCC. aliis: quibus, ut ac Florus in Epitome Livii, Octavius pepercit: verò Tranquillus, omnes ad aram Cæsari necari crudeliter iussit. ¶ C. Antonius, Lucii & Marii frater in Macedonia à Brutio capitus, Ciceronis & Hortensii Manibus inferens missus est. Autor Plutarchus in Antonio, & Brutio. ¶ Antonius Julianus rhetor Romæ, per quam fun honesti atq, humani ingenii: doctrina quoq, illa utiliore ac delectabilis, veterumq, elegiarum cura & memoria multa fuit.

ANTANX AONAOR

Adhæc scripta omnia antiquiora tam curiosè spectabat, aut virtutes penitabat, aut vita sumabatur, ut judicium ab eo factum ex amissum diceret.

Antronis, [Ger. Ein Star in Thessalien bei den men in der Sonne gräbt hat.] Pompejus Melæ civitas est Magnæ, regnans Thessaliz, que à Stephano, & Strabone Anton, auctor, dicitur: ab autris nimicrum quoque nomine deducto, quoniam magnam circa hanc urbem copiam fecerant molatam lapidem fodine. Circa hanc urbem procerissimi gigantes fusi: unde factum est, ut Antronius asinus, proverbio dicitur de hominæ corpulento & robusto: in quo tam ea ingenia & animi vigor delicerentur.

Antucripsa, [Vulgaris Germanorum Antoff appellat. Gall. Amer. Ital. Anseria. Vng. Antwerpia.] Vide cœl Bebanus & Belgicus totius emporium celebrissimum.

Anubis, [Gér. Ein Star der Regenwetter so sie in einer hand geist verbreit.] Genivu facit Anubis, vel didas. Lingua Aegyptiaca dicitur canis, sub cuius forma colebatur Mercurius, ut inquit Servius. Virg. 8. Aen. Omnigesq, deum monstra, & latrator Anubis. Ovidius in Elegia: Per tua lacra pector, per Anubidis ora verendi. Diodorus scribit, Anubis fulum fuisse Osiris, qui canem gestabat, tanquam arborum insignia. Ex quo Aegypti canem veneratur, & Anubis canino capite effinguntur.

Anulus, fluvius Mauritaniz. Vide ANVLVS SIN APPELLAT.

Anutilus, Nomen fluvii cuiusdam.

Anxa, Oppidum. Plin. lib. 3. cap. 11. 14.

Anxani, populi. Plin. lib. 3. cap. 12. 2.

Anxius, fluvius ex Armenia monte ortens, per Caucasum in Mesopotamiam defluit, & Pastolo flumini ex Cascalo cadit occidentumq, facti, Euphratēm demerguntur.

Anxur, tam masculini, quam neutri generis. Vnde et Italia, quam nunc Tarracina dicunt. Mart. Sive salutis candidus Anxur aqua. Horat. 1. Serm. Sat. 5. Milia tu p'p' tua resp'g, atq; subimus Impotum saxi latè condensibus Anxi. Quidam autem Anxur (ut Servius docet) quia illic colebatur lapetus Imberbis, quem idcirco Anxur, quasi usq; vocabat, quasi usq; usq; hoc est, sine novacula, Virgines Antiochæ: Circumque jugum, quiesciperit Anxuris avis Prædict. Anyger, sive Anygrus, vide lugra ANIGROS.

Anylis, Aegypti rex est, autor Herod. lib. 2. Stephano ubi est usq; Aegypti.

Anytus, ~~autem~~, Rhetor Atheniensis fuit, acerimus Socratis inimicus: a quo & reus peractus est. Horat. 1. Serm. Sat. 5. qualia vincent Pythagoram, Anycq, reum, doctumq, Parana. De hoc vide Plutarctum in vita Socratis.

A ante O.

Aon, ~~autem~~, Neptuni filius, ut dicit Laethius, qui factioeforum ex Apulia pulsus, navigio ad Euboëam venit, Scinde in Bœotiam contulit, ubi populis montes habitans ibi impetravit, eosq; Aones, ex suo nomine appellavit: quibus Neptu filius est habitus, quem Onchelli ditissim cupidam appetit filius fuit, ex Parchia conjugis filium Dyamanus aliquit, qui ei in regno succedit. Perrotus.

Aonias, ~~autem~~, Regis Bœotiz, ab Aone rege Neptuni filio dicta, quem factioe ex Appulia pulsum, in Bœotiam tradidisse, ac de suo nomine montanam regionem Bœotiz nominasse Aoniā, & incolas ipsos Aonas.

Aonius, ~~autem~~, adjectivum. Ovid. 1. Metamor. Separat Amoris Actæ Phocis ab avris.

Aonius, ~~autem~~, Patronymicum scemminum: quo Puteofrequentissime utuntur pro ipsis Mulis. Iuv. Sat. 7. spissaque bendis Fontibus Aonidum.

Aoris, ~~autem~~, Atatis filius, verator & bellicosus. Cr. Steph.

Aornos, ~~autem~~, ~~autem~~, Fuit petra apud Indos pereps & issis,

monumentis hilloticorum celeberrima dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsi ena avibus inaccessa. Sacer Pausanias: Alexandrum, quem intellectus hanc petram tenet ab epi. & Eit & Aornos locus in Epiro, ita dictus a pedestris annibus exhalatione. teste Plinio in Procerio lib. 4. & Hoc enim nomine dictus fuit lacus inter Puteolos & Bajos, qui pede

Avernas est appellatus. Vide infra.

Aoros, ~~autem~~, Crete civitas, ab Aors Nymphaea appellata, quæ also nomine Eleutheria dicitur, ab Eleutherio, uno ex Ceteris. Ex Steph.

Aoros, ~~autem~~, Ger. Bödæ in Scythia interratis domus gallicis, populi Scythiz intra lima, quos Ptolemaeus collocat non procul ab Iaxarte fluvio, qui in mare Hyrcanum defens. Strabo lib. 11. duplices facit Aoros, quorum alteros mani Caspii oram maxima ex parte tradit renuisse: alteros iana Tanais habitasse, quos superiorum exiles esse opinantur. Plin. verò lib. 4. cap. 12. Aoros quosdam in Europa colligunt juxta Hamaxobios.

Aoti, pen. prod. *αστον*, populi sunt in finibus Thracie, Getis finibus, non procul ab istro. Meminisse horum Plin. lib. 4. ca. 1. Aous, pen. prod. *αστον*. Fluvius est in ea parte Macedonie, que mani Adriatici adiacet: non procul ab Apollonia in mare illa bene. Sunt qui Arcantem appellant, teste Plin. lib. 3. cap. 23.

A^a ante P.

Apri, *αστον*, populi in Aethiopia, sub Aegypto, Memnonibus ad Austrum proximi: de quibus Prolem. lib. 4. cap. 2.

Apamia, *αστον* Apamia, *αστον*, Viba celeberrima in Tetrapi Syne, a Seleuco Nicanore eodata, & a nomine uxoris eius et appellata, ut tellatur Strabo lib. 15. Et Apamia, Parthorum civitas, Heraclea, & Rhagis finitima: de qua apud eundem lib. 11. Terra est in ora maritima Bithynia, inter Rhindaci & Ascami ostia, Antiochi Epiphanis opus: cuius meminist Stephano, & Ptolemeus lib. 5. ca. 1. Quartam collocat Plin. lib. 5. cap. 29, in ipso Marfyx fluminis orbe, ubi sicut liceat Marfyas in Mzandru influit quam ante Celennas: deinde & Ciboton aut appellatam. Hanc Strabo ab Antiocho Socere conditam scribit, & a nomine Apamiae matris eius (que Atabazi filia fuit, & uxor Seleuci Nicanoris) Apamiam fuisse appellata. Fuit haec urbs olim clarissima, toruusq; Asis empiorum post Ephesum celeberrimum.

Apameia. Oppidum in ea Italia parte, que olim Magna Graeca dicta est. Hujus incolae dicuntur Apameenses: quorum meminist Plin. lib. 3. cap. 11.

Apavortene, *αστον*. Regio est Scythia, in qua est Hyrcania provincia.

Apelles, *αστον*. Nomea pectoris eximii, patria Coi, qui omnes prius genitos, futurosq; postea artificio superavit, & picture plura solus proprie cōtulit, quam ceteri omnes. Fenu Alexander Macedonem a nullo pingui voluisse, quam ab Apelle. De hoc Ovidius: Si nunquam Venerem Corsa pax illa Apelles, Merita sub sequore illa lateret aquis. De hoc vide multa apud Plin. lib. 36. cap. 10.

Apellos, *αστον*, adjectivum, Stat. lib. 5. Syl. Vr. vel Apellos vultu lignata colore.

Apennelic, Lege APAMESTE.

Apenninus, *αστον*. Volgò il monte Apennino. Ger. Das Gebirg se sich mehr durch Italien *mit ein* rückt gründet. Pol. Apenninius, *αστον*, vel Apenninus, *αστον*.] per duplex n, vel Apenninus cum ex. diphthongo, ut scribit Servius, quasi alpes Poeni, quod è cas Annibal primus superavit. Mōs est, qui Iallam medium dividit, incipitque à Genus & supra Canos incombuit. Ejus descriptionem vide apud Lucanum.

Apenninica, *αστον*. qui Apenninum inhabitat, aut in Apennino vallatur: ut Apenninigena pastores. Claud. Apenninigena cultus pastorum aras.

Apenninicola, Idem Virg. 11. Aeneid. Apenninicolæ bellator filius Auni.

Aperantia, *αστον*, Viba Thessalæ, Steph.

Apellus, *αστον*, pen. cot. *αστον*, Montis nomen est, qui Nemæ superiaceat, ubi Theseus Iovi prima operatus creditur. Dido ab heroe, cui Apelles nomen erat. Papinius: Mons erat audaci sedulus in aethera dorso. Nominis Lemnæ dicunt Apesunti colosi, Gentibus Argolicis olim sacer. In calligationibus tam exemplaribus hoc loco apud Statuum Aphelanta legitur a nominativo Aphelias. Apud Plin. autem lib. 4. ca. 5, Apelles abique aspirante.

Aphace, *αστον*, Viba Libyz, Steph.

Aphannæ, regio Sicilia ignobilis: unde proverbium: Ad Apenninas, de obsecu & relegatis, Steph. *αστον*.

Aphareus, per tres syllabas, pen. corr. *αστον*, Patris Lyncei nomen est: quo Ovid. Lynceum prolem Apharcam vocat lib. 8. Metam.

Apharus, Locus in Euxino, Absyrtus antea dictus.

Aphedas, nomen regis Arbeniensium: vel, ut Stephanus, Molosorum, *αστον*.

Aphedas, *αστον*, Montis nomen est supra Nemeam. Vide APESVS.

Apheta, *αστον*, Viba Magnœfæ in Paganetico finu: causam nominis lege apud Steph.

Aphidantes, *αστον*, populi sunt ex Molossis (ut inquit Stephanus) ita dicti ab Aphidante rege.

Aphidnas, *αστον*, Stephano, Locus celebris in Attica. Seneca in Hippol. -- parvas alias Calcet Aphidnas. Est etiam Civitas Laconie.

Aphneum, *αστον*, civitas Phrygia, & alia Lydia, Steph.

Aphnites, palus circa Cyzicum, Artynia prius, *αστον*, Steph.

Aphormium, *αστον*, locus Thesprium, Steph.

Aphrici, *αστον*. Ger. Einas auf dem brei teil des Erdboden ab der Welt. I terria orbis pars, ab Afia Nilo fluvio, ab Europa mari mediterraneo discreta: ita dicta quasi Aprica, q; Solis æstibus maximè sit expedita. Alii à Græcis sumptum putant nominis hujus etymon, ut Africa dicta sit, quali *αστον* Φερε-

hoc est, sine horro: aut frigore. Et enim haec regio calidissima, ut quæ magna sui parte inter Tropicos sita sit. Vide plura sopra in dictione AFRICA.

Aphrodisias, *αστον*, Isula est in mari Persico, ubi Persis à Carmania separatur: sic dicta, q; in ea Venus quam religiosissime coleretur: alio nomine *αστον* dicta. Isulae hujus mentione Plin. libro 6. cap. 25. Et præterea Aphrodisias Ciliciae oppidum, teste Stephano. q; Est item insula in Oceano Hispanico, non procul ab Gadibus: de qua Plin. lib. 4. cap. 22.

Aphrodisium, *αστον*. Oppidum fuit in Latio maritimum, quod postea mutato nomine Antium dictum est. De hoc Plin. lib. 3. cap. 5. q; Apud Græcos hoc nomine significatur flava Veneris, atq; adeo res ipsa venera. Unde & *αστον* di- cunt, pro eo quod est Retsa veneram exercere.

Aphrodisium, *αστον*. Carix promontorii est Pöponio, quod Aphrodisias Plinio appellatur. Et & Aphrodisium Ptolemeo urbe Africæ. Et Et præterea Aphrodisium Hipponia Tarracensis promontorium, eodem autore.

Aphrodisius, *αστον*. Præfus Bituricensis, Petri discipulus, genere Aegypnius, qui diem suum obiit spud Bituriger, teste Volatieri.

Aphrodite, *αστον*. Ger. En zunam Veneri.] Veneris cognomen est, dictum *αστον* *αστον* hoc est, à spuma. Veneri enim ex spuma maris ortam esse Poëticæ fabulantur.

Aphridites, pars Aegypti, Steph.

Aphritonius, *αστον*. Sophiste cujusdam nomen, qui in Rhetorica Hermogenes *αστον* hoc est, pre-excitationes conscripsit, que etiam hodie extant.

Aphydna, Vide APHIDNA.

Aphyte, *αστον*, vel Aphytis, *αστον*. Oppidum est Thracie non procul à Pallene, Apollinis oraculo insignis: à Aphyo quodā indigena ita appellatum. Hujus incolæ dicuntur Aphytæ, *αστον*. Stephano.

Apidanos, *αστον*. Fluvius est Thessalæ, cui Enipeus, Melas, & Phoenix nascuntur, quos ipse secum in Peneum defert, ut habet Lucanus, l. 1. it gurgite vasto Apidanus, nunquam celer, nisi misitus Enipeus.

Apennates, populi, Plin. lib. 5. cap. 14.

Apinæ, & Tricæ, Duo oppida Apulia fuerunt, quæ Diomedes evertit tanta ignominia, ut in proverbiu iudicium trahant. Quoties enim rem nullius pretii ostendere volumus, Apinas & Tricas nominamus. Mart. l. 13: Sunt Apinae, Tricæ, & si quid vilius illis.

Apisla, civitas Italie.

Apis, *αστον*. Ger. En Osiris me: hic Neopteric fuit ein Gott verbergen. Jovis nomen apud Aegyptios, quem pro deo colebant alio nomine Serapis dictus. Corpore erat niger, cädida fronte, ita ergo alba nota insignis, duplice pilis in cauda, & lingua cā haro notata, quem certos vitæ annos exceedere non licet. Hinc lacum denorum Aegypti, inde jussito, vestes solis, & laceras crinibus defundit plangebant: intento vero alio minifice letabantur. Responsa autem dareno ut reliqua oracula solitus: sed si manu oblatum pabulum sumpsisset & cōfūlentibus, secundos eventus, atque omnia prospera decernebat: si vero abaueret, omnia sinistra portendebat. Ideo quum à Germanico Cæsar pabulum oblatum renuerisset, suum omen & indubiam necem, quæ paulo post sequuta est, pronuntiavit. Hæc Alexander ab Alexandro libro 6. cap. 2. & eadem feri Marcellinus lib. 22.

Apis, Argivoru rex fuit, ex Iove & Niobe Phoronis filia progenitus, illidem habuit in uxorem. Hic quam Aegialeum fratrem regem præfecisset Achæa, in Aegyptu, suum imperium transfluit, & quam ibi multa, precipue vini usum homines rudes docuerunt, postmodum factus est Serapis, & Maximus Aegyptiorum deus, qui in forma Bovis adhuc viventis colebatur, quem post certos vitæ annos mersum in sacerdotem sonante encabant, alium cum luctu quarentes, quem sustulerunt, mærebat, petrata tauri specer etiam capitibus, dæmæc alium reponerent. Est autem Apis lingua Aegyptiaca Bos. Macrobius Apis Solem intelligit patet, lib. 1. Satyr. Ovid. Et comes in pompa corniger Apis erat. Vide OSIRIS alibi, ut priora ex Petoro, & aliis paulo alteri tractantur. Vide Strab. lib. uit. & Plin. lib. 8. cap. 46.

A picis, Nomina viri Trojani proprium.

Apitani, populi, Plin. lib. 6. cap. 20. 36.

A picis, *αστον*. Omnia nepotum fuit princeps, cui parvulum est & principum cōgari, & Capitolii vēctigal comes, fationibus devotissime, nisi lux etiam gula monumentum posteris reliquisset, conscripsi de gula ritamentis aliquotib; his. Hunc vixisse suo seculo testatur Seneca in lib. de Confusione ad Albinam.

Apobroti, *αστον*, populi Aetoliæ, Steph.

A picenitis, Vide APENNINVS.

Apolecti, Vide in APPELLATIVIS.